

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Næringsministeren

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
Karl Johans gt. 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
16/4544

Dato
6.9.16

Vedrørende valg av ny styreleder i Statkraft

Jeg viser til brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 25.8.16 vedrørende valget av ny styreleder i Statkraft, og gir i det følgende mine svar på spørsmålene komiteen har stilt i brevet.

1. *Mener statsråden at hennes habilitet burde ha vært vurdert av Lovavdelingen i forkant av utnevnelsen?*

Det er etablert praksis at statsråder vurderer sin habilitet i saker hvor dette kan være tema, og at det er i de tilfellene hvor det kan foreligge tvil, at slike problemstillinger forelegges Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet. Som en del av grunnlaget for statsrådenes vurderinger i slike saker er det ikke uvanlig at statsrådene også har dialog med sine embetsverk omkring slike problemstillinger.

Som jeg har gitt uttrykk for tidligere og også i mitt skriftlige svar 22.7.16 på spørsmål fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe, ved Martin Kolberg, om samme sak, har det vært min vurdering underveis i styrevalgprosessen i Statkraft, at jeg har vært habil når det gjelder vurderinger av Widveys kandidatur. Jeg har ikke vært i tvil om dette. Dette beror på den relasjonen jeg har hatt til Widvey. Det er også bakgrunnen for at jeg underveis i prosessen ikke innhentet en vurdering fra Lovavdelingen. Mine vurderinger omkring dette har senere blitt understøttet av uttalelsen 4.8.16 fra Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet.

Min relasjon til Widvey kan beskrives som følger, som det også fremgikk av mitt svar til Kolberg 22.7.16 nevnt ovenfor: "Vi har hatt et kollegaforhold og gjennom flere år har hatt samme partitilknytning og ble kjent gjennom medlemskap i partiet Høyre og møttes da i partisammenheng, som for eksempel på landsmøter. Vi var også en del av Høyres sentralstyre

i en periode. Vi møttes imidlertid aldri i privat sammenheng før regjeringen Solberg tiltrådte høsten 2013.

Utenom sammenkomster i regi av regjeringen og partiet Høyre har vi møttes i sosial sammenheng i fire tilfeller. Første gang var i januar 2014, da jeg var gjest i Widveys fødselsdag sammen med et femtitalls andre gjester fra samfunnsliv og næringsliv. Deretter møttes vi den dagen Widvey gikk ut av regjeringen i desember 2015, i tilknytning til julebordet for regjeringspartienes stortingsgrupper. Jeg deltok i februar 2016 i en middag Widvey arrangerte med seks andre personer fra norsk samfunnsliv, for å diskutere aktuelle spørsmål om politikk og næringsliv. I mai deltok jeg i deler av Widveys 60-årsdag, sammen med ca.120 andre gjester. På dette arrangementet var også min ektefelle tilstede. Gjester var familie, venner, kolleger og personer fra norsk samfunnsliv. Vår sosiale omgang anser jeg å være av en karakter som følger naturlig av et vanlig og godt arbeidsrelatert og partimessig tilknytningsforhold. Jeg oppfatter at vi ikke har eller har hatt et vennskapsforhold som faller innunder forvaltningslovens § 6, annet ledd."

Når jeg så i juli 2016 valgte å be Lovavdelingen om en vurdering av min habilitet knyttet til Widvey, hadde det sammenheng med at det på det tidspunktet hadde blitt betydelig oppmerksomhet om valget av Widvey, at det ble reist spørsmål om min habilitet og at jeg vurderte det som viktig å skape ro omkring saken til det beste for selskapets videre utvikling.

Lovavdelingen avga som nevnt sin uttalelse 4.8.16. I uttalelsen fremgår det at "*Vi kan ikke se at det er noe i beskrivelsen av relasjonen mellom Mæland og Widvey som tilsier at det må antas å foreligge et så nært vennskap at det er tale om et særegent forhold i lovens forstand. Heller ikke de opplysninger som er gitt om den sosiale omgangen utover sammenkomster i regi av regjeringen og partiet Høyre, gir inntrykk av at det foreligger en så nær personlig tilknytning.*"

2. Har det som en del av prosessen vært vurdert flere kandidater?

Det ble på foretaksmøtet i Statkraft 29.6.16 vedtatt flere endringer i styret i Statkraft, herunder ble det valgt ny styreleder. Prosessen som førte frem til endringene var i tråd med departementets praksis, jf. mitt svar på spørsmål 3 under. Arbeidet med styrevalg er en strukturert prosess som pågår gjennom hele året, hvor staten som eier blant annet vurderer styrenes sammensetning, arbeidsform, kompetanse, innsats, måloppnåelse og bidrag til verdiskaping, og om det er behov for endringer. Basert på dette er ulike kandidater blitt vurdert med sikte på å sørge for et godt sammensatt styre i Statkraft. Også når det gjelder styreledervervet, vurderte departementet som en del av prosessen flere aktuelle kandidater enn daværende styreleder og Widvey.

3. Mener statsråden at prosessen rundt utnevnelsen har ivarett de krav som bør stilles til den type prosesser?

Som det fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 27 (2013-2014), er det en av statens viktigste oppgaver som eier å sørge for godt sammensatte og kompetente styrer i selskaper hvor staten er aksjeeier. Målet er at styret i det enkelte selskap samlet sett representerer den ønskede kompetansen ut fra selskapets formål, virksomhetsområde, utfordringer og statens mål med eierskapet, og styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskaps egenart. Det fremgår videre av meldingen at det alltid skal være relevant kompetanse, og ikke forhold som politisk tilhørighet eller

aktivitet, som avgjør styrevalg, og at politisk erfaring kan være nyttig kompetanse i et bredt sammensatt styre.

Som en del av arbeidet med styrevalg gjennomfører departementet årlige samtaler med alle eiervalgte styremedlemmer i selskaper som er heleid av staten. Departementet tilstreber også å ha samtaler med styrets medlemmer valgt av og blant ansatte. Vurderingen av selskapets virksomhet og mulighetene og utfordringene det står overfor og hva som bør kjennetegne styret for kommende periode i lys av dette, danner grunnlaget for en kompetansebeskrivelse som utarbeides for hvert styre. Kompetansebeskrivelsen er mandatet for styrerekrutteringen og den staten arbeider ut fra i søket etter nye styremedlemmer. Flere kandidater identifiseres og vurderes for hvert enkelt verv hvor det vurderes utskiftninger.

Rammene for styrevalg som fremgår av eierskapsmeldingen og den praksisen som beskrives ovenfor, har også ligget til grunn for styrevalgprosessen i Statkraft i 2016. Det er også min vurdering at dagens styre i Statkraft er godt og bredt sammensatt med hensyn til de problemstillingene som er knyttet til selskapets virksomhet og drift fremover.

4. Mener statsråden at det er behov for et regelverk for utnevning av styreledere i statlige selskaper?

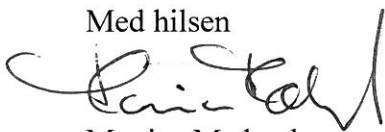
Rammene for de siste regjeringenes arbeid med styrevalg i selskaper hvor staten er aksjeeier, fremgår av de ulike regjeringenes eierskapsmeldinger. Blant annet fremgår det der hvilken type kompetanse staten vil legge vekt på i sitt arbeid med styrevalg. Departementet har i tillegg etablert systematiske og grundige prosesser i tilknytning til evaluering og utvelgelse av styret, jf. beskrivelsen under spørsmål 3. Det er min vurdering at disse rammene og praksisen har gitt et godt grunnlag for at det har blitt valgt gode styrer i selskapene. Jeg oppfatter også at staten, som andre eiere, gjennom flere år har utviklet sitt arbeid på dette området, og at staten som eier nå arbeider mer strukturert på dette området enn tidligere.

Så vil det alltid være et skjønn som må utøves når det gjelder konkrete vurderinger av enkeltkandidater. Dette er et skjønn som den til enhver tid aktuelle statsråd er ansvarlig for, og behovet for en slik skjønnsutøvelse er det verken ønskelig eller mulig å regulere.

Jeg registrerer også at Stortinget i enkelte tilfeller har stilt spørsmål til den aktuelle ansvarlige statsråd om rammene for styrevalg som fremgår av eierskapsmeldingene har vært fulgt eller ikke, og Riksrevisjonen har også hatt undersøkelser om hvordan departementene arbeider på dette området. Slik sett er regjeringens arbeid med styrevalg gjenstand for parlamentarisk kontroll på lik linje med statsforvaltningen for øvrig.

På denne bakgrunn er min vurdering at rammene for statens arbeid med styrevalg i selskaper der staten er aksjeeier, er tilfredsstillende og legger godt til rette for forsvarlige og grundige styrevalgprosesser.

Med hilsen

Monica Mæland